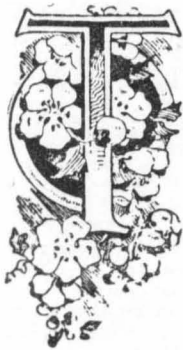

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ EDOUARD DE KEYSER

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΨΑΡΑ

Ο καλοκαιρι πέφει έτυχε να παραθερίσω σ' ένα μικρό χωριό της Κάτω Ίταλίας, κοντά στη Νεάπολι.

Ζήτησα εκεί τη μοναξιά και την ήσυχια, μακριά από πολυθρόνα κέντρα παραθερισμού και μακριά απ' τις πολυδάπανες κ' εννευριστικές κοσμικές λουτροπόλεις. Είχα μοναδική συντροφιά μου τους άπλοικούς ψαράδες του χωριού, τις αγαθές κ' άμφοφρες γυναίκοιλες του χωριού και τον Ξιπόλιτο, φίλο μου παιδοκόμο. Περνούσα ζωή όνειρεμένης γαλήνης και άμεριμησίας.

Ταχτιζή μου συντροφιά, απ' το πρωί ως το βράδυ, είχα τόν μπαρίμα Γκουζέπτε, έναν τραχύ, αγαθόηχο ψαρά 65 χρόνων, πού φανόταν πού πύ νεότερος.

Ήταν ξεχωριστή φυσιογνωμία του χωριού ο μπαρίμα Γκουζέπτε και γ' αυτό τόν προτιμούσα τις περισσότερες φορές από κάθε άλλη συντροφιά. Ήξερε ιστορίες του τόπου άτελείωτες, ανέκδοτα ύπεροχα και παραμύθια ακόμα, τά όποια διαγράφαν με κέφι άσυνήθιστο. Ήταν απόλυτα κάθε φορά πού φιλοφρούσε μαζί μου κ' εύλογούσα τη στιγμή πού τόν έρωξε ή τύχη μου μπροστά μου.

Ήταν άποιας, σφραγισμένη απ' την κακή μοίρα, ή ήμέρα αυτή, σιμόρ. Πάν τρία χρόνια σχεδόν από τότε, Κ' είνε λυπτερή αυτή ή κάτος μακρινή λιγάκι ιστορία. Άζουσε την, σιμόρ :

... Έδω και τρία χρόνια, άρχες καλοκαιριού ακόμα, ήρθε απ' την Άγγλία μιό οικογένεια άρχοντική. Ο λόρφος Μασλέγκαν, ή γυναίκα του και τó ξανό τους άγγελούδι, ή μονακική τους Ίσαβέλλα.

... Τους συνόδεσε ένα σύνταγμα από χρυσοστόλιτους ύπνρέτες κ' από κομψές, χαρτωμένες καμιαρες. Είχαν μαζί τους ένα σωρό μπαούλα και άποσκενές, και νοικιάζοντας έκεινη την έπαυλι, πού φαινετα από δώ πέρα, κάτω στην άρορογαλιά, εγκαταστάθηκαν εκεί, γιά να ξεκαλοκαιριάσουν.

... Ήσαν γιά να τους κλαίς όσώπο τους άμοιρους αυτούς γονιούς, πού ή άρχοντιά κ' ή κολοσύνη τους δέν είχε όρια άπέναντί μας.

Ήταν στο πρώτο στάδιο της καμιάς και μανής άρρώστιας—καταρσιμένο τ' όνομά της— ή Ξανθή και χλωμή μονακική τους κόρη, ή Ίσαβέλλα, και τους είχα συμβούλευμα οί γιατροί ν' αλλάξει κλίμα γρήγορα : Νά φύγη στη στιγμή απ' τόν ύγρο κ' άνταριασμένο ούρανό τους και νάρθη γιά πάλιν καιρό να καθήση στον όλοκάθαρο και λαμπρό ούρανό μας.

... Αιτρεύαμε όλοι μας εύλικρινά τη συμπαιθητική κ' άγνή καπέλλα, πού της έφραγε όσούλινα μαύρο τ' άνθημένα νεύτα της. Μάς άγαλούσε κ' αυτή με την ψυχή της, ήταν εύγενική και καταδεχτική και πολλοί κρυφοί πόνου στο χωριό μας άνακουφίστηκαν απ' τα απλαχνικά και γενναίοτερα χερσίκα της.

... Φανόταν πώς καλύτερη ή ύγεια της. Τό νοιώθαμε αυτό με μυστική λαχτάρα όλοι μας, με τώννοισθαν περισσότερο από μιάς οί άτιμοι γονείς της. Την άφρασαν πιά μονάχη να κινολοσορή έλευθερα, να παργαίνη μακρινούς περσιότους με τó πολυτελές αυτοκίνητό τους και να κινή έξωρομής στη θάλασσα με τη βάρκα του άντηρού μου, τού φτωχού Τζιάκομο.

Στέναζε στο σημείο αυτό ο συμπαιθητικός μου μπαρίμα Γκουζέπτε, σόπασε και ξανάκανε τó σπασμό του. Βούρκωσαν λιγάκι τότε τ' άστραφτερά, παρ' την ήλικία, μάτια του και με φωνή πού έτρεπε περισσότερο, ξανάρχισε ύστερα τη διήγησή του :

— Λοιπόν πού λέτε, σιμόρ, όσο περνούσε ο καιρός, τόσο και καλύτερη ή άτυχη καπέλλα. Μά τόσο και στένετε περισσότερο ή γνωριμία της με τόν άντηρού μου. Ήταν ψηλός, γερός, με άπασέλινα μπράτσια και γερά ψημένους απ' τη θάλασσα ο άτιμος άντηρούς μου. Τό μαύρο απ' τόν ήλιο και την άλμη, μά και γυαλιστερό κορμί του, ήταν χαρά Θεού σάν τόδλεπε να φαντάζει στη βάρκα μέσα, καθώς τραβούσε τó κορπά ή γρασοίσε τó τιμόνα, πιάσ' στην Ξανθή όμορφα τής άχώριτης πιά συντροφιάς του, της Ίσαβέλλας.

... Κιόλισε ο καιρός, κ' όσο κολούσε, τόσο και μιό συμπαιθητικά σφιχτόδενε τις δυό νεανικές αυτές ψυχές. Άγαπώντουσαν λοιπόν ; Κανένας μας δέν τόξερε αυτό, ούτε τó ύποψιαζόταν κανένας. Μά δέν άργήσαμε, μιό μέρα κολασμένη, να τó νοιώσουμε όλοι μας αυτό φριχτά μέσα στις ψυχές μας.

... Ναι ! Ήταν ένα τραυματισμένο βράδυ, 2 Ίουλίου 1907. Ο φρέσκος άέρας φούσκωνε τó πανί της βάρκας του άντηρούς μου, πούφραγε έκεινη τη στιγμή απ' τó μουράγιο του χωριού γιά να πάη, δέκα λεπτά πού πέρα, στη μικρή Ξύλινη σάλα τού λιμανιού της βίλλας. Τόν περιμενε ή καπέλλα να την πάρη γιά τη συνηθισμένη βραδινή βαρκάδα της, με όλη τη θαλασσοταραχή.

... Τους κίτταξα όλόρφος στην Ξύλινη έξέδρα και τους καμάρωνα. Αυτή, στην άκρη της σάλας, να χτυπάει χαρομένως τά

Τους κίτταξα, όρθιος στην Ξύλινη έξέδρα, και τους καμάρωνα...

... Έκει πού τρώγαμε λαίμαργα, δίχως να μιλούμε, είδα μέσα απ' τó χαμηλό μασρότοχο τού φτωχικού νεκροταφείου, κίττα πού τραβήξε την προσοχή μου :

Ένα μαυμάρινο κεντάριο, ψηλό σάν σπάτι, πολυτελέστατο, πού γέμιζε με την άλλόκοτη άσπυρά του, καθώς τó χτυπούσαν ή φλογερές άκτινες τού ήλιου, όλόκληρο τó νεκροταφείο. Ένας πελώριος σταυρός, μαυμάρινος κ' αυτός, στεκόταν στην κορφή του. Ήταν ο μόνος τάφος πολυτελείας εκεί μέσα. Όλοι οί άλλοι, μιό όλοι, ήσαν φτωχοί, με σκαμμένους Ξύλινους σταυρούς, πού και πού δέ με άσχημοβαμμένα κάγκιλα, Ξύλινα κ' σπαστά.

Δέν είδα τίποτε έκεινη τη στιγμή. Μά σάν άποφάγιμα, μπήρα στο νεκροταφείο, τραβώντας κοντά μου τόν μπαρίμα Γκουζέπτε και πλησίασα τó άχτινοόλο μαυμάρινο μνημείο. Έρωξε μιό ματιά στο σπασμό του και διάβασα χαραγμένη επάνω του την έξης έπιγραφή :

*Ίσαβέλλα Μασλέγκαν
1889 — 2 Ίουλίου 1907
Αίονία ή μνήμη της.*

— Τό καιμένο τó κορτίο, ψιθίρα, ήσαν δέν ήσαν 18 χρόνων. Πουά ήταν, μπαρίμα Γκουζέπτε ;

Μά ο μπαρίμα Γκουζέπτε, αντί να μου απαντήσει, μούδειξε με τη ματιά του έναν τάφο πλαινό. Φτωχικός, ταπεινός, δίχως κάγκιλα καθόλου αυτός ο τάφος, ένας απλός σωρός από χόμο χαροταρισμένο, είχε γιά μόνο του στολίδι έναν Ξύλινο, σαρασαρωγαμένο σταυρό. Κ'ά να τι διάβασα με δυσκολία στη μισοσβυσιμένη έπιγραφή του :

του και με φωνή πού έτρεπε περισσότερο, ξανάρχισε ύστερα τη διήγησή του :

— Λοιπόν πού λέτε, σιμόρ, όσο περνούσε ο καιρός, τόσο και καλύτερη ή άτυχη καπέλλα. Μά τόσο και στένετε περισσότερο ή γνωριμία της με τόν άντηρού μου. Ήταν ψηλός, γερός, με άπασέλινα μπράτσια και γερά ψημένους απ' τη θάλασσα ο άτιμος άντηρούς μου. Τό μαύρο απ' τόν ήλιο και την άλμη, μά και γυαλιστερό κορμί του, ήταν χαρά Θεού σάν τόδλεπε να φαντάζει στη βάρκα μέσα, καθώς τραβούσε τó κορπά ή γρασοίσε τó τιμόνα, πιάσ' στην Ξανθή όμορφα τής άχώριτης πιά συντροφιάς του, της Ίσαβέλλας.

... Κιόλισε ο καιρός, κ' όσο κολούσε, τόσο και μιό συμπαιθητικά σφιχτόδενε τις δυό νεανικές αυτές ψυχές. Άγαπώντουσαν λοιπόν ; Κανένας μας δέν τόξερε αυτό, ούτε τó ύποψιαζόταν κανένας. Μά δέν άργήσαμε, μιό μέρα κολασμένη, να τó νοιώσουμε όλοι μας αυτό φριχτά μέσα στις ψυχές μας.

... Ναι ! Ήταν ένα τραυματισμένο βράδυ, 2 Ίουλίου 1907. Ο φρέσκος άέρας φούσκωνε τó πανί της βάρκας του άντηρούς μου, πούφραγε έκεινη τη στιγμή απ' τó μουράγιο του χωριού γιά να πάη, δέκα λεπτά πού πέρα, στη μικρή Ξύλινη σάλα τού λιμανιού της βίλλας. Τόν περιμενε ή καπέλλα να την πάρη γιά τη συνηθισμένη βραδινή βαρκάδα της, με όλη τη θαλασσοταραχή.

... Τους κίτταξα όλόρφος στην Ξύλινη έξέδρα και τους καμάρωνα. Αυτή, στην άκρη της σάλας, να χτυπάει χαρομένως τά

